

Ære, at den nu gør Forsøg paa at bortfortolke de Handlinger, den da foretog som ansvarlige Mænd i en alvorlig Situation.

Ogsaa i dansk Militærpolitiks Historie har Pligtfølelsen en hæderlig Plads. Da Venstres Ledere i 1909—10 kom og maatte bede om større militære Bevillinger, gjorde de det ikke med Glæde, ikke med Illusioner, men de gjorde det, fordi de følte, det var deres Pligt overfor vort Land. Den nuværende højtærede Kirkeminister kunde ikke den Gang begrunde, hvorfor det var Landets Pligt at skride til de højere militære Udgifter, han kunde ikke lægge de Lüttkenske Indberetninger frem for Offentligheden. Men Vælgerne stemte for højere Militærudgifter, fordi de følte, at de Mænd, der bad dem gøre det, handlede ud fra Pligtfølelse, og Vælgerne stemte ud fra Pligtfølelse, og Tiden har vist, at de gjorde Ret deri.

Derfor vil jeg gerne sige: Rynk ikke paa Næsen af Pligtfølelsen, Pligtfølelsen har før trukket tunge Læs. Denne Gang er det lettere; nu kommer vort Parti ikke og maa bede Vælgerne, maa bede Rigsdagen om større Militærudgifter, men det kommer med Forslag om mindre Militærudgifter. Nu hersker der i hvert Fald større Klarhed over, hvor Pligtens Vej gaar, end der herskede i 1909—10. Nu dæmmer en mellemfolkelig Ordning af det gamle herhjemme omstridte Problem: Militærudgifternes Nedsættelse, det Krav, som Venstre første Gang optog paa sit Program i 1872. Af denne Dæmring har vi Lov til at haabe; vi har Lov til at haabe, at Villien til Fred maa blive fremherskende i Folkene, saa at hver ny Militærordning maa blive et Skridt nedad med Udgifterne. Disse Forslag er det første Skridt herhjemme — jeg anbefaler dem til dette høje Ting.

L. Rasmussen: Da den radikale Regering i 1919 her i Rigsdagen fremsatte Forslag om at faa nedsat en Kommission for at udarbejde Forslag til en ny Militærordning her i Landet, blev dette Forslag ikke mødt med synderlig Begejstring fra det konservative Folkepartis eller fra Venstres Side. Man mente, at det var for tidligt at begynde at tænke paa en saadan Omordning, saa længe man endnu ikke vidste fuld Besked med, hvordan Tanken om en Samling af Folkenes Forbund vilde forløbe. Derimod var man fra konservativ og fra Venstres Side meget ivrig for at faa den Opgave paalagt Kommissionen at udarbejde en Beretning om, hvordan Militærlovene af 1909 havde virket under Verdens-

krigen, hvorledes de var blevet administreret af den radikale Regering. Det var man særdeles ivrig for, og det var ikke saa underligt; for hvis man skulde tro, hvad der havde staaet i den konservative og i Venstres Presse under Verdenskrigen og i den Tid, der var gaaet efter Verdenskrigens Ophør, indtil Kommissionen blev nedsat, saa var det jo en vældig Mængde Synder, den radikale Regering havde paa sin Samvittighed.

Det blev saa vedtaget, at der skulde udarbejdes en Beretning om, hvordan Militærlovene havde virket under Verdenskrigen, og naar denne Beretning var udarbejdet, skulde man tage fat paa Udarbejdelsen af Forslag til en ny Militærordning. Man tog straks i Kommissionen fat med stor Energi, indsamlede Materiale og bearbejdede dette, og det var man færdig med for 1½ Aar siden. Men intet Medlem her i dette høje Ting udenfor Militærkommissionen har endnu faaet denne Beretning. Nu beder jeg overvejet: en Beretning, hvortil Materialet er indsamlet og bearbejdet for halvandet Aar siden, og som — efter hvad Venstres Ordfører (I. A. Hansen) nys antydede — er i høj Grad kompromitterende for det radikale Venstre, denne Beretning kan man ikke fra konservativ og Venstres Side blive færdig med paa 1½ Aar. Mon det er, fordi man ikke nænner overfor det radikale Venstre at komme frem med den? fordi det er Synd? mon det er lutter Ædelmodighed, der er Skyld i det? Nej, det er simpelt hen, fordi man er saa inderlig ked af denne Beretning, og havde Venstre i 1919 vidst, hvad de ved i Dag, havde de sikkert sagt: Lad os bare være fri for denne Beretning, lad os nøjes med Forslaget.

For det er ikke muntre Ting for Venstre, vi har faaet at vide af denne Beretning. Man vil sikkert huske, hvor hidsige baade Venstre og Konservative var, saa at man endog for at faa Oplysninger forlangte Statsraadsprotokollen fremlagt, forlangte Meddelelser fra Ministrene og Oplysninger af enhver Art; men efterhaanden som disse Oplysninger kom, lagde man dem til Side, man havde ikke Brug for dem, de betød jo i Grunden ikke stort. Jeg skal blot nævne en lille Smule af alt det, der kom frem under Udarbejdelsen af denne Beretning.

Venstres Ordfører, det ærede Medlem Hr. I. A. Hansen, fortalte før en hel Del Ting om, hvordan Socialdemokrater og Radikale havde udtalt sig under Behandlingen af Militærlovene i 1909; vi omtalte bl. a.